



*Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!*



Nr. 2 (672)  
2021

# OASTE MOLDOVEI

PUBLIKAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

[oastemoldovei@army.md](mailto:oastemoldovei@army.md)

## AFGANISTAN 1979-1989

### RĂZBOIUL CE LE-A RĂPIT TINEREȚEA



# 5 6 8 9 10 18

## ■ EVENIMENT

### 5 MINISTERUL APĂRĂRII - 29 DE ANI DE ACTIVITATE

La 5 februarie Ministerul Apărării a împlinit 29 de ani de la creare

## ■ COMEMORARE

### 6 RĂZBOIUL CE LE-A RĂPIT TINEREȚEA

Militarii Armatei Naționale, pe întreg teritoriul țării, au adus un omagiu celor căzuți în conflictul armat din Afganistan.

### 8 DISTINȚII ALE ARMATEI NAȚIONALE PENTRU VETERANII RĂZBOIULUI DIN AFGANISTAN

Ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc a înmănat unui grup de veterani ai Războiului din Afganistan distincții ale Armatei Naționale, în cadrul unei întrevederi desfășurate la sediul instituției de apărare.

## ■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

### 9 ATITUDINE ȘI RESPECT PENTRU VETERANI

Membrii Consiliului național pentru problemele veteranilor de război s-au reunit la 18 februarie, la Ministerul Apărării, în prima ședință de lucru din acest an.

### 10 ARMATA NAȚIONALĂ A OFERIT SPRIJIN LOGISTIC CENTRULUI COVID-19 CHIȘINĂU

În contextul situației epidemiologice nefavorabile din țară, la solicitarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Armata Națională a transmis Centrului COVID-19 Chișinău 50 de paturi din dotare.

### 18 PACHET SOCIAL PENTRU MILITARI



Șef Centrul mass-media militară  
locotenent-colonel Sergiu LECA,  
tel. 022-252-047

locțiitor-șef Centrul mass-media militară  
maior Viorel GLAVA

#### Echipe redactională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC  
locotenent Gheorghe GURĂU  
plutonier adjutant Vitali IOVU  
Steluța MOSCALCIUC  
Kateryna RUSSU  
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md  
tel.: 022-252-045, 022-252-047

#### Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON  
locotenent Mihail ȘAMBRA  
ladatorie@army.md  
scutulpatriei@army.md  
tel. 022-252-019

## ■ COOPERARE

### 11 COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ARE BENEFICII

Ajutor vital de la parteneri, în plină pandemie

## ■ VIATA MILITARĂ

### 16 ATENȚIE! PERICOL DE MUNIȚII NEEXPLODATE!

După cum arată practica anilor precedenți, primăvara ne aduce nu doar căldura mult așteptată și reînvierea naturii, dar și sporirea riscului de depistare a munițiilor neexplodate, care prezintă un pericol major pentru cetățeni.

## ■ HOBBY

### 20 LUMEA DEASUPRA LUMII

Munte... și de îndată ce am scris/văzut/auzit acest cuvânt simțim că ceva se petrece în stomacul, mintea, inima noastră... Deși acest atribut valoros pentru viața noastră lipsește din spațiul balcanic dintre Prut și Nistru, aici găsim destui iubitori și cunoscători ai munților. Printre ei se numără Andrei Cîrlig, un ofițer al armatei moldovenești, care face drumeții montane de 6 ani.



### 24 MOTO-IMPRESII LA INTENSITATE NELIMITATĂ

Același prenume, aceeași unitate, același grad militar, aceeași pasiune... E vorba de locotenentii Grigore Cotorobai (GC) și Grigore Litocenco (GL) din Brigada Rachete Antiaeriene pasionați de motociclete.

Secția rețele socializare:  
locotenent Irina TRIFAUȚAN  
Liuba VICOL  
tel. 022-252-021

Materialele publicate  
de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă  
opinia autorilor care s-ar putea  
să nu exprime poziția redacției.  
Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI”  
trebuie să conțină trimerurile la sursă.  
„Oastea Moldovei” (Revistă)-  
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară  
or. Chișinău,  
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP “Tipografia Centrală”  
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1  
Tel.: 078879915,  
e-mail: tipog77@mail.ru



# MINISTERUL APĂRĂRII - 29 DE ANI DE ACTIVITATE

La 5 februarie Ministerul Apărării a împlinit 29 de ani de la creare

**Cu** acest prilej, ministrul în exercițiu, Victor Gaiciuc, a felicitat efectivul instituției și a înmânat unui grup de militari și funcționari publici distincții ale Armatei Naționale și diplome.

Ministrul Apărării a declarat că în tot acest timp, instituția a avut parte de specialiști de valoare, care au contribuit semnificativ la dezvoltarea sectorului de apărare și securitate al țării noastre. *„Datorită dedicației și muncii oamenilor, care au activat de-a lungul timpului în Ministerul Apărării, astăzi instituția a devenit o structură de încredere în societate și receptivă la solicitările cetățenilor. Lucrul de echipă a militarilor și angajaților civili, în special în această*

*perioadă de pandemie, a fost unul foarte important pentru instituția noastră, pentru că am fost nevoiți să ne conformăm noilor rigori, să activăm într-un mediu destul de complicat. Totuși, mă bucur că împreună am reușit să muncim la fel de productiv și să obținem rezultate bune”,* a spus Victor Gaiciuc.

Ministerul Apărării a fost creat la 5 februarie 1992, prin decretul Președintelui Republicii Moldova. Misiunea instituției este elaborarea și promovarea politicii statului în asigurarea apărării naționale, conducerea și coordonarea activităților ce revin Armatei Naționale în domeniul apărării și securității statului.





**“Tinerii de 18-20 de ani, care au trecut prin conflictul din Afganistan, au fost supuși multor încercări ce le-au marcat viața întreagă. Le-a fost dat să treacă prin foc, să vadă moartea, s-o sfideze. Au luptat bărbătește și au îndeplinit datoria cu cinste.”**





Datele oficiale arată că în războiul din Afganistan, ce a avut loc între anii 1979 și 1989, au participat circa **12 500** de moldoveni, dintre care **301** de persoane și-au pierdut viața, patru au dispărut fără veste, iar alți **257** au devenit invalizi.

## RĂZBOIUL CE LE-A RĂPIT TINEREȚEA

*Militarii Armatei Naționale, pe întreg teritoriul țării, au adus un omagiu celor căzuți în conflictul armat din Afganistan.*

“**T**inerii de 18-20 de ani, care au trecut prin conflictul din Afganistan, au fost supuși multor încercări care le-au marcat viața întreagă. Le-a fost dat să treacă prin foc, să vadă moartea, s-o sfideze. Au luptat bărbătește și au îndeplinit datoria cu cinste.” Cu aceste cuvinte a început comemorarea eroilor participanți în Războiul din Afganistan.

La Chișinău, evenimentele de comemorare, au demarat la Catedrala Mitropolitană Ortodoxă „Nașterea Domnului” cu o slujbă de pomenire a celor căzuți pe câmpul de luptă și depuneri de flori la Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt.

Ulterior, ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc, alături de conducerea supremă a statului, reprezentanți ai Guvernului în exercițiu și autorităților publice locale, diplomați, precum și veterani de război, au depus flori la Complexul Memorial „Feciorilor Patriei — Sfântă Amintire” din sectorul Rîșcani al capitalei și a participat la un miting de comemorare.

“*Toți cei care au participat la acest conflict, sunt un exemplu de curaj și devotament demn de urmat pentru generațiile de azi și de mâine. Și nu în ultimul rând este de datoria noastră, a poporului unit sub un tricolor, să le cinstim faptele.*”

Pentru cei care au murit pe pământul din Afganistan, războiul încă continuă. Sufletele lor, an de an își caută liniștea, iar comemorarea acestora ne permite să educăm tânăra generație în spirit de pace pentru a evita repetarea conflictelor de acest gen.

“*Pentru mine ceremonia de comemorare a celor căzuți în acest război crâncen, reprezintă amintire, tristețe și lacrimi. Pentru că mulți camarazi cu care am început serviciul militar și care erau ca a doua familie, au ajuns în ceruri.*” cu glasul plin de regrete, ne relatează veteranul de război a cărui piept abundă de medaliile de pe uniformă militară.

Tot în ziua de 15 februarie, Victor Gaiciuc și militari din garnizoana Chișinău au mers în orașelul Durlăști, unde au depus flori la monumentul în memoria victimelor conflictului armat pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, ale războiului din Afganistan (1979-1989) și a participanților la lucrările de lichidare consecințelor catastrofei din 1986 de la Centrala Atomo-Electrică Cernobil.

Cu prilejul celor 32 de ani de la retragerea trupelor din Afganistan, efectivul Armatei Naționale din alte garnizoane ale țării a omagiat eroii războiului din Afganistan prin prezența la acțiuni de comemorare, desfășurate în mai multe localități, printre care municipiile Bălți și Cahul.

De menționat că ziua de comemorare a ostașilor căzuți în acțiunile de luptă din Afganistan, consemnată la 15 februarie, a fost inclusă printr-o decizie a Guvernului în lista zilelor de comemorare. Decizia a fost adoptată la inițiativa Uniunii Veteranilor Războiului din Afganistan, care numără peste opt mii de membri. Retragerea trupelor sovietice din Afganistan a început în anul 1987, iar ultimele unități au fost evacuate în februarie 1989.

*Locotenent Gheorghe GURĂU*

## DISTINCȚII ALE ARMATEI NAȚIONALE PENTRU VETERANII RĂZBOIULUI DIN AFGANISTAN

**Ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc a înmânat unui grup de veterani ai Războiului din Afganistan distincții ale Armatei Naționale, în cadrul unei întrevederi desfășurate la sediul instituției de apărare.**

Medaliile „Pentru Consolidarea Frăției de Arme” și „Pentru Cooperare” au fost oferite în semn de apreciere a succeselor deosebite în domeniul de activitate, promovarea păcii și democrației în lume, consolidarea cooperării interinstituționale, precum și cu prilejul împlinirii a 32 de ani de la retragerea trupelor sovietice din Afganistan.

„V-am invitat astăzi la Ministerul Apărării ca să aducem împreună un omagiu eroilor căzuți în Războiul din Afganistan, dar și să vă asigur de tot sprijinul meu, în calitate de ministru și președinte al Consiliului Național pentru problemele veteranilor de război. Cu regret, pandemia nu ne-a permis să desfășurăm ședințe cu veteranii de mai mult timp. Totuși, sper că în curând ne vom putea reîntâlni, ca să continuăm discuțiile privind măsurile de susținere și ajutor. Eu sunt deschis să vă ascult și să încercăm împreună să găsim soluții pentru ca dumneavoastră să aveți parte de sprijinul necesar. O meritați din plin, pentru că sunteți un exemplu de sacrificiu, devotament și responsabilitate pentru tânăra generație”, a spus ministrul Gaiciuc în cadrul întrevederii cu veteranii.

În conformitate cu dispoziția Guvernului nr. 9 din 27 ianuarie 2021, pe parcursul anului curent, veteranii de război, familiile celor căzuți în acțiunile de luptă din Afganistan și familiile persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului vor beneficia de servicii de protecție socială, ajutoare materiale, dar și asistență medicală.

De menționat că în prezent, în Republica Moldova sunt aproximativ 8 500 de veterani ai Războiului din Afganistan.





# ATITUDINE ȘI RESPECT PENTRU VETERANI

Membrii Consiliului național pentru problemele veteranilor de război s-au reunit la 18 februarie, la Ministerul Apărării, în prima ședință de lucru din acest an.

Pe agenda discuțiilor s-au aflat subiecte cu referire la realizările pentru 2020 în domeniul protecției sociale a veteranilor la capitolul asigurare medicală, reabilitare, alocații lunare, acordarea legitimațiilor de tip nou, acțiunile planificate pentru îmbunătățirea acestora în anul curent, dezvoltarea documentelor de politici curriculare privind educația patriotică în învățământul general, precum și activitatea Centrelor militar-teritoriale de pe întreg teritoriul țării în asigurarea comunicării cu veteranii de război.

Membrii Consiliului au fost informați despre aprobarea Dispoziției Guvernului nr. 204-d din 31 decembrie 2021 *Cu privire la aprobarea planului de acțiuni „Memorie. Onoare. Respect” pentru consolidarea încrederii și îmbunătățirea protecției sociale și de drept a veteranilor de război pentru perioada 2021-2023 și acțiunile necesare în vederea implementării acestora.*

În cadrul ședinței, ministrul Apărării Victor Gaiciuc, care este și președintele Consiliului, a declarat că chiar de la începutul instituirii forului, au fost depuse eforturi considerabile pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă veteranii de război. *„Printre cele mai importante realizări în domeniu au fost majorarea alocației lunare de stat până la 500 lei pentru veteranii de război și văduvele celor căzuți pe câmpul de luptă, achitarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ de circa 2 milioane lei pentru peste 40 de veterani, precum și majorarea cu 100 de lei de la 1 ianuarie 2021 a alocației lunare pentru invalizii a căror invaliditate este primită în timpul acțiunilor de luptă, acordarea de la 1 ianuarie curent a dreptului la asigurare medicală gratuită pentru veteranii neangajați în câmpul muncii. Aceste măsuri nu se termină aici. Eforturile noastre continuă și sunt sigure că prin multă răbdare, dar și comunicare deschisă cu veteranii și specialiștii responsabili de soluționarea problemelor acestora, vom reuși să ajungem la rezultate pozitive”,* a spus ministrul Gaiciuc.

În rezultatul discuțiilor, cei prezenți au adoptat o serie de decizii, printre care aprobarea Planului de acțiuni de educație patriotică a tinerei generații și lansarea Proiectului Național de instalare în instituțiile de învățământ a plăcilor comemorative cu numele persoanelor din localitate care și-au pierdut viața în acțiunile de luptă din Afganistan și pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova.

Totodată, centrele militar-teritoriale vor asigura funcționarea permanentă a liniei telefonice pentru comunicare cu veteranii și vor acorda suportul necesar veteranilor de război în soluționarea problemelor acestora, în comun cu Administrația Publică Locală și structurile desconcentrate în teritoriu, iar Comisia interdepartamentală pentru asigurarea schimbării și eliberării legitimației de veteran de război va continua, cu sprijinul asociațiilor veteranilor, procesul de confirmare sau reconfirmare a statutului de veteran de război și eliberării legitimațiilor de tip nou.

Tot în cadrul ședinței, s-a decis că Ministerul Apărării și Ministerul Afacerilor Interne vor eficientiza comunicarea dintre Centrele Militare și Inspectoratele de Poliție municipale/raionale în scopul susținerii veteranilor în asigurarea drepturilor acestora la nivel local, iar Grupul de lucru educație patriotică și cultură al Forului va examina posibilitatea pregătirii și lansării Proiectului „A doua profesie a veteranului”, care va permite veteranilor să activeze în calitate de profesori, la funcțiile vacante în instituțiile de învățământ din țară.

Consiliul, instituit prin hotărâre de Guvern, la 15 ianuarie 2020, are scopul de a coordona politicile de stat, programele, planurile și acțiunile de protecție socială a veteranilor de război, precum și de a asigura pentru această categorie de populație posibilități egale de realizare a drepturilor și libertăților constituționale.

# STOP

În contextul situației epidemiologice nefavorabile din țară, la solicitarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Armata Națională a transmis Centrului COVID-19 Chișinău 50 de paturi din dotare.

## ARMATA NAȚIONALĂ A OFERIT SPRIJIN LOGISTIC CENTRULUI COVID-19 CHIȘINĂU

Astfel, la indicația ministrului Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc, mobilierul a fost transportat și amenajat la Moldexpo de către un grup de militari din cadrul Batalionului cu Destinație Specială „Fulger”.

În același timp, în Armata Națională au fost intensificate măsurile de prevenire a răspândirii infecției, prin creșterea numărului de verificări a stării epidemiologice în unitățile militare și gradului de respectare a regulilor și restricțiilor impuse de autorități în acest sens.

Potrivit ministrului Gaiciuc, efectivul de militari și angajați civili este asigurat cu toate materialele de protecție sanitară necesare, printre care măști și soluții dezinfectante.

„În aceste zile, când ne confruntăm cu o creștere semnificativă a numărului de cazuri de îmbolnăvire cu noul coronavirus, este de datoria noastră să ne

unim eforturile și să venim în sprijinul colegilor din instituțiile responsabile, care luptă cu pandemia deja de un an de zile. Am considerat oportun ca Armata Națională să răspundă la apelul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale pentru a suplini numărul de paturi atât de necesar pentru internarea pacienților infectați. Totodată, am dispus personal organizarea unor măsuri adiționale pentru prevenirea răspândirii virusului în rândul militarilor”, a spus Victor Gaiciuc.

De menționat că de la începutul pandemiei, Armata Națională a mai contribuit cu alte circa 140 de paturi, dintre care 34 - medicale și a participat la amenajarea Instituției Medico-Sanitare Publice Centrul COVID-19 Chișinău, în sprijinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

# COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ARE BENEFICII

## AJUTOR VITAL DE LA PARTENERI, ÎN PLINĂ PANDEMIE

■ Atunci, când nenorocirea cu numele de COVID-19 a lovit întreaga lume, toate țările s-au ciocnit cu un șir de probleme în diverse domenii: medical, social, economic etc. S-ar părea că în această situație fiecare stat ar trebuie să-și rezolve problemele sale și să aibă grijă de siguranța propriilor cetățeni, în special, când e vorba de lipsuri de echipamente medicale, deficit de medicamente, scăderea economiei. Însă partenerii Republicii Moldova, inclusiv, și ai Armatei Naționale, ne-au dat de înțeles că sunt alături de noi și la bine și la greu. Fiind și ei afectați în plină măsură de pandemie, s-au împărțit cu noi din rezervele lor, astfel, oferindu-i Republicii Moldova un ajutor vital în momentele dificile.

Pe tot parcursul anului 2020 Armata Națională a beneficiat de un suport considerabil din partea partenerilor străini: loturi de echipamente medicale și de protecție, soluții dezinfectante și multe alte lucruri necesare au suplinit rezervele armatei. Dar fiind faptul că pandemia nu încetinește nici în 2021, și în acest an Armata Națională continuă să beneficieze de suport din afara țării.

Recent un lot de echipament medical și logistic mobil a fost oferit Ministerului Apărării de către Statele Unite ale Americii, în cadrul unei ceremonii care a avut loc la Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare”. Donația a fost ofe-

rită prin intermediul Ambasadei SUA la Chișinău, la fel, în contextul măsurilor de combatere a pandemiei COVID-19.



Prezent la eveniment, ambasadorul Dereck J. Hogan a menționat că acest ajutor simbolizează legăturile strânse între națiunile noastre. „Acest sprijin constituie nu doar un ajutor pentru Forțele Armate ale Republicii Moldova, dar și un beneficiu pentru cetățenii țării, care luptă cu pandemia COVID-19. Acest echipament va spori capacitățile Armatei Naționale de a sprijini mai bine eforturile autorităților civile ale Republicii Moldova și drept rezultat, mai multe vieți vor fi salvate”, a declarat ambasadorul Hogan.

La rândul său, ministrul în exercițiu Victor Gaiciuc a mulțumit partenerilor americani pentru sprijinul constant acordat Armatei Naționale. „Guvernul SUA este alături de cetățenii Republicii Moldova și de Armata Națională, iar asistența oferită de către acesta este mai mult decât utilă, în special în această perioadă de pandemie, care a cuprins întreaga lume. Cu siguranță, echipamentul donat va fi folosit nu doar în scopul prevenirii COVID-19, în situații excepționale, dar și în cadrul exercițiilor și antrenamentelor cu implicarea efectivului Armatei Naționale”, a menționat ministrul Apărării.

Donația americană, în sumă de aproximativ 250 000 dolari SUA, conține echipament medical și logistic mobil, inclusiv cardio-monitoare, lămpi bactericide, termometre cu infraroșu, concentratoare de oxigen, dezinfectante, containere sanitare, cabine de duș, cabine Bio WC, mașini automate de spălat.

De notat că SUA au donat anterior un alt lot de echipament, în valoare de 15 000 USD, destinat pentru protecția cadrelor medicale din Spitalul Clinic Militar Central și Centrul Consultativ Diagnostic al Ministerului Apărării.

Nu doar Statele Unite au fost cei, care ne-au sărit în ajutor. Chiar la început de an, Ministerul Apărării Naționale, prin intermediul Ambasadei României în Republica Moldova, a donat Spitalului Clinic Militar Central din Chișinău circa o tonă de medicamente și materiale de protecție sanitare, destinate combaterii pandemiei COVID-19, în sumă totală de aproximativ 31 mii euro.

Ceremonia de transmitere a lotului a avut loc la sediul instituției medicale, în prezența ministrului Apărării în

exercițiu, ambasadorului României în Republica Moldova, membrilor Biroului atașatului român al apărării și consilierii prezidențiale în domeniul sănătății.

În cadrul evenimentului, ministrul Apărării în exercițiu Gaiciuc a mulțumit părții române pentru contribuția semnificativă la combaterea SARS - CoV-2 în Republica Moldova, specificând că donația de medicamente și materiale de protecție va înlesni activitatea cadrelor medicale ale Spitalului Clinic Militar Central. „Bunurile de uz sanitar oferite de către prietenii noștri de peste Prut reprezintă un suport real pentru cadrele noastre medicale care luptă cu COVID-19. Vreau să menționez că România a fost alături de noi de la începutul situației de criză provocată de noul coronavirus, iar evenimentul de astăzi este un exemplu clar că România a fost și este un partener valoros, care contribuie, prin diferite mijloace, la consolidarea relațiilor bilaterale în domeniul apărării”, a menționat Victor Gaiciuc.

La rândul său, ambasadorului României în Republica Moldova, E.S. Daniel Ioniță a spus că noua tranșă de materiale donate vine în completarea demersului inițiat în luna aprilie anul trecut și face parte din pachetul consistent de măsuri de sprijin al cetățenilor Republicii Moldova. „Dorim ca prin aceste gesturi să ieșim împreună din pandemie. În acest context, vreau să le mulțumesc medicilor care au făcut sacrificii enorme ultimul an”, a afirmat Daniel Ioniță.

Donația română a inclus medicamente, costume de protecție, viziere, măști tip FFP2, măști chirurgicale, precum și alcool sanitar.

De notat că, în perioada pandemică, România a trimis în Republica Moldova medici și asistenți medicali, printre care 11 cadre medicale ale Ministerului Apărării Naționale, dar și un lot impunător de materiale de protecție destinate pentru prevenirea răspândirii noului coronavirus.

Chiar dacă încă e greu de estimat, când vom scăpa definitiv de COVID-19 și vom reveni la viața obișnuită, este cert faptul că această pandemie va schimba viziunea oamenilor asupra multor lucruri și, probabil, ne va face să prețuim mai mult ajutorul ce ne se oferă în momente de grea cumpănă.

**Căpitan Dmitrii VOSIMERIC**











# ATENȚIE!

## PERICOL DE MUNIȚII NEEXPLODATE!

După cum arată practica anilor precedenți, primăvara ne aduce nu doar căldura mult așteptată și reînvierea naturii, dar și sporirea riscului de depistare a munițiilor neexplodate, care prezintă un pericol major pentru cetățeni.

Potrivit locotenentului major Nicolae Chilaru, geniștii militari sunt solicitați la diverse misiuni de dezamorsare pe tot parcursul anului, dar odată cu începutul sezonului agricol, numărul misiunilor crește considerabil. Chiar de la începutul anului curent, geniștii Armatei Naționale au lichidat circa 50 de obiecte explozibile de diferite tipuri în localitățile din raioanele Ștefan Vodă, Criuleni, Căușeni, Cimișlia, Anenii Noi, Hîncești și Ialoveni.

„Prelucrând terenurile agricole, deseori oamenii descoperă în sol muniții neexplodate, rămase în urma celui de-al Doilea Război Mondial sau după conflictul armat de pe Nistru. Pe teritoriul Republicii Moldova dezamorsăm cele mai diverse muniții: grenade, proiectile de artilerie, mine antipersonal și antitanc, chiar și bombe de aviație, care cântăresc câteva sute de kilograme. Dar totuși cele mai des întâlnite sunt bombele de aruncător, calibrul 82 mm”, precizează geniștul.

Toate aceste „ecouri” ale războiului prezintă un pericol enorm pentru populație. Ținând cont de faptul că majoritatea din ele s-au aflat în sol peste șapte decenii, munițiile sunt într-o stare deteriorată și pot exploda în orice moment.

„Majoritatea munițiilor depistate sunt foarte sensibile la atingere și pot provoca o nenorocire în orice moment, dar dacă vorbim de minele antipersonal sau bombele de aruncător, atunci acest risc este și mai mare”, atenționează locotenentul major Chilaru.

„Chiar și eu, genișt cu o experiență mare în spate, am avut emoții atunci, când, la sfârșitul anului trecut, am executat o misiune de dezamorsare a 48 de mine antipersonal de tip OZM-72, descoperite în raionul Ștefan-Vodă. Dar în cazul în care astfel de obiecte explozibile ajung pe mâna oamenilor neatenți sau chiar a copiilor, se poate produce o nenorocire. Ultimul caz de acest gen a fost chiar anul trecut în satul Bălțați, Ialoveni, unde au avut de suferit doi minori. De aceea vreau să atenționez oamenii, care descoperă în sol obiecte suspecte, să nu le miște, să nu le lovească și să anunțe imediat poliția sau organele publice locale”, menționează geniștul Nicolae Chilaru.

Comandantul Batalionului de Geniu „Codru”, colonelul Gheorghe Racu a specificat că teritoriul țării noastre este împărțit în trei zone din punct de vedere al riscului de depistare a munițiilor neexplodate: zonă cu risc sporit, mediu și mic.



În zona cu risc mic se regasesc partea de nord și de sud a republicii. În cea cu risc mediu - zona de centru. Iar cele mai afectate sunt raioanele de la Nistru, acolo unde s-au dat cele multe lupte în perioada războaielor: Orhei, Criuleni, Anenii Noi, Căușeni, Ștefan-Vodă, dar și raionul Ungheni.

În fiecare an geografia misiunilor îndeplinite de către geniștii Armatei Naționale este foarte largă, iar tipurile de muniții descoperite sunt foarte variate. Potrivit ofițerului superior al Serviciului geniu, căpitan Ivan Cornegruța, la începutul anului curent, echipa de geniști a Batalionului de Geniu „Codru”, condusă de locotenentul major Galina Mahu, a intervenit în localitatea Puhăceni din raionul Anenii Noi, unde muncitorii de la cariera de nisip din apropiere au descoperit o bombă de aviație cu greutatea de 500 kg.

O altă misiune de deminare a fost înregistrată în satul Semionovca din raionul Ștefan Vodă, unde geniștii au identificat două proiectile de artilerie de calibru 122 mm, depistate de localnici pe un câmp arabil din apropierea localității.

Totodată, echipa de geniu din Brigada de infanterie motorizată „Ștefan cel Mare” a neutralizat patru obiecte explozive — bombe de aruncător, proiectile de artilerie și o grenadă F-1 — în satul Bardar, raionul Ialoveni, satul Ciocara, Hîncești, orașul Căușeni și orașelul Sîngera din municipiul Chișinău.

Toate munițiile de producție sovietică și germană, care dateau din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, au

fost transportate la centrele de instruire ale unităților militare pentru a fi distruse în condiții de maximă siguranță.

Reieșind din considerentul că suntem în sezonul lucrărilor agricole, există riscul ca cetățenii să descopere în sol obiecte explozive neidentificate. În acest sens, Serviciul geniu al Armatei Naționale face apel către populația Republicii Moldova privind modul de comportare în cazul descoperirii unor elemente de muniție.

**Geniștii militari atenționează că este interzisă:**

- **atingerea munițiilor cu mâna sau cu alte obiecte;**
- **lovirea sau mișcarea munițiilor; găsite în pământ sau la suprafață;**
- **demontarea de la muniții a focoaselor sau a altor elemente componente;**
- **joaca copiilor cu diferite elemente de muniție;**
- **ridicarea, transportul și introducerea lor în diferite încăperi sau locuințe.**

Indiferent de starea fizică sau de vechimea elementului de muniție, pericolul ca acesta să fie activ și să producă explozie este maxim. Prin urmare, orice operațiune asupra obiectelor neexplodate trebuie să fie executată numai de către personalul specializat, cu respectarea strictă a procedurilor de securitate.

În asemenea situații se vor anunța imediat autoritățile locale care vor solicita, la rândul lor, intervenția grupelor de deminare în zonele respective.

**Căpitan Dmitrii VOSIMERIC**





# PACHET SOCIAL PENTRU MILITARI

O scenă din viață: în troleibuz, alături de alți pasageri, erau prezenți doi reprezentanți ai structurilor de forță: un polițist și un militar al Armatei Naționale, ambii în uniforme. Taxatoarea trece indiferentă pe lângă cel dintâi și se apropie de ofițer, cerându-i să achite taxa de călătorie. *Eu sunt din armată, îi zice călătorul și îi prezintă legitimația. În replică: Nu mă interesează, militarii trebuie să plătească, voi nu aveți dreptul la transport fără plată.*

Mă gândeam cum s-o fi simțit militarul față de felul în care îl apreciază statul, polițistul din troleibuz, oamenii din jur, care au primit niște mesaje în urma celor auzite?

Pe lângă aceste cugetări s-a strecurat ideea de a scrie un articol despre protecția socială a militarilor sau mai simplu spus despre ce înlesniri au aceștia de la crearea armatei și până în prezent.

Să pornim de la ideea că orice om, muncind în condiții speciale, este cumva răsplătit, încurajat, susținut de stat sau patron prin acordarea unor facilități. Or militarii, ca și angajații din alte instituții de forță, sunt în slujba țării 24/24 ore și au mult mai multe limitări ale drepturilor decât civilii. Ca argument suplimentar ar fi implicarea lor voluntară în situații de criză, de campanii ecologice etc. și aceasta e doar o parte din rolul lor în plan intern.

Ei bine, hai să vedem ce avem? Potrivit locotenent-colonelului Marcel Ciolpan, șef Secție protecție socială, Direcția educație civică și protecție socială, Marele Stat Major al Armatei Naționale, militarii la ziua de azi beneficiază de:

- loc de muncă stabil;
- echipament militar;
- studierea limbilor străine;
- perfecționarea studiilor în țară și peste hotarele RM;
- participarea în cadrul misiunilor internaționale;
- spațiu locativ de serviciu;
- tratament gratuit în instituțiile medico-militare;
- tratament în instituțiile balneo - sanatoriale;
- ieșirea la pensie înaintea de termen a vârstei de pensionare;
- indemnizații în cazul eliberării din serviciul militar prin contract (6-18 solde lunare).

Aceste drepturi au fluctuat pe parcursul anilor. Cea mai avantajoasă perioadă pentru militari a fost până în 2009, anul în care militarii prin contract au primit o lovitură la compartimentul protecție socială - au pierdut: dreptul la asigurarea cu locuință din fondul locativ de stat; dreptul la compensare bănească pentru închirierea (subînchirierea) spațiului locativ; dreptul de a primi terenuri pentru construcția locuințelor individuale; dreptul la despăgubire bănească în schimbul spațiului locativ ne acordat. Aceleași prevederi s-au răsfârșit și asupra membrilor familiilor militarilor decedați în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar. La acel moment, lista de așteptare era de 1112 persoane.

Prin aceeași lege, nr. 90-XVIII din 04.12.2009, au fost anulate facilitățile la rația alimentară, echipament, transport, tratament sanatorial pentru militari și membrii familiilor lor și a fost redusă plata ajutorului material pentru corpul de ofițeri din aparatul central al Ministerului Apărării și al Marelui Stat Major.

Ce credeți că s-a întâmplat după intrarea în vigoare a Legii în cauză? Armata a cunoscut o fluctuație neplăcută de cadre. Subofițeri și chiar ofițeri veneau și plecau la scurt timp după angajare, mai ales că oportunitățile, inclusiv peste hotare, devenise tentante și accesibile.

Ulterior, unele beneficii au fost reactualizate, dar întreg pachetul social va rămâne o utopie, susțin unele voci. E și mai dureros, când discriminarea continuă. Militarii Armatei Naționale au cele mai puține înlesniri dintre toate structurile de forță din Moldova.

Specialiștii armatei vin periodic cu inițiative cu scopul de a restabili unele drepturi sociale, pierdute în 2009. Au gândit două opțiuni de promovare a proiectelor de legi. Însă, un pachet social cere bani mulți or bugetul țării e auster și atunci se înaintează soluții ce nu necesită resurse financiare considerabile, dar ar stimula cumva militarul. Bunăoară, se negociază „restabilirea pentru militarii prin contract a indemnizației pentru nivelul profesional de calificare”. De asemenea, începând cu 2020, după o pauză, militarii Armatei Naționale beneficiază de foi de tratament în instituțiile balneo-sanatoriale, ca rezultat al contribuției obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat.

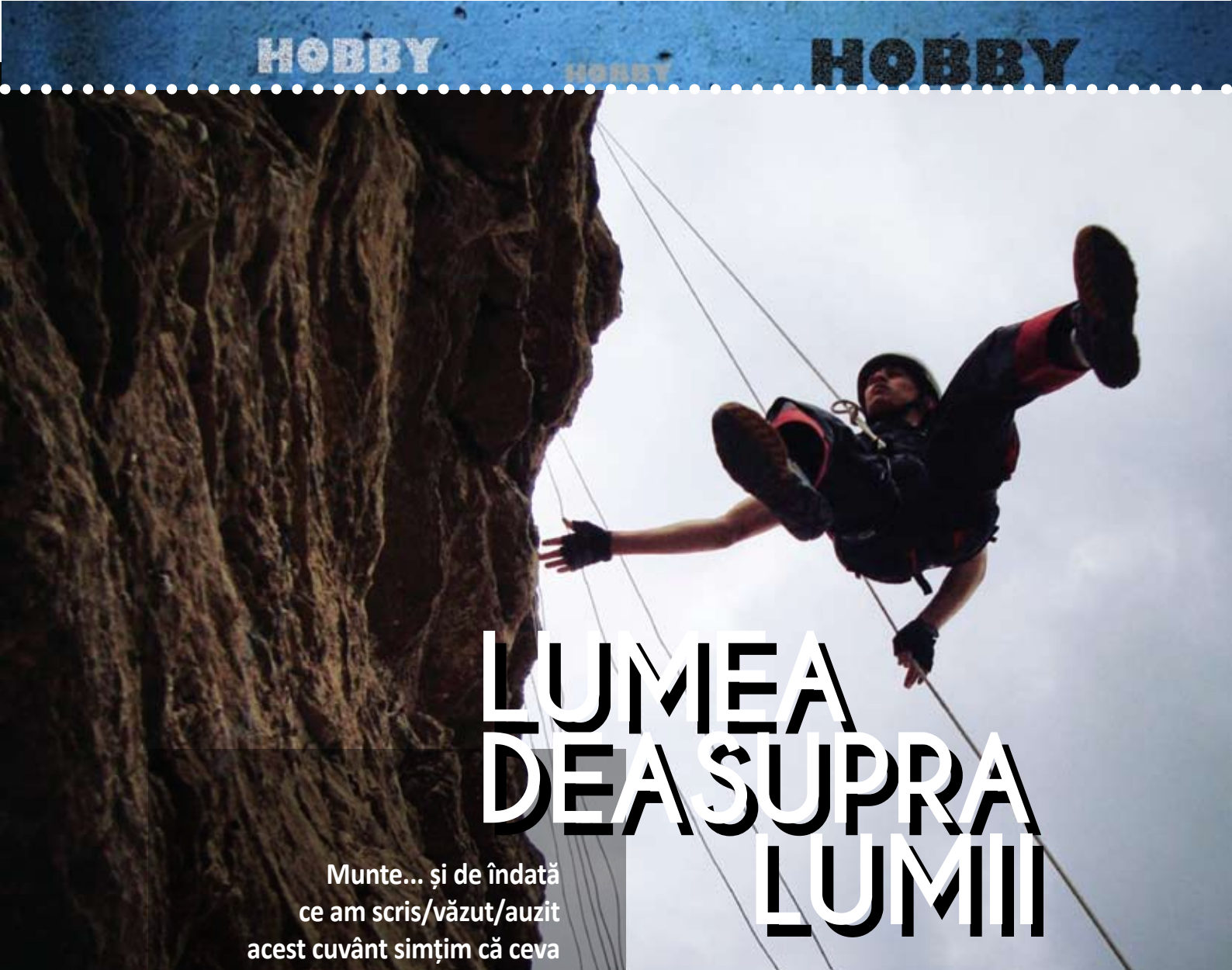
E puțin! - ar opina unii. Păi, e și un proces anevoios. La introducerea unei facilități sunt implicate 3 părți: angajatul (responsabilul de armată), ministrul Apărării și legislativul. Serviciul juridic al armatei nu are atribuții de a promova proiecte sociale, el doar asigură legalitatea actelor de comandă, a specificat colonel Viorel Remeșovschi, șef Direcție juridică.

Decizia depinde în mare măsură de dorința și suportul conducerii de vârf a țării, susține locotenent-colonel Marcel Ciolpan: „Multe APC (ministere) dau avis negativ pentru inițiativele noastre, reproșând: *De ce militarii trebuie să beneficieze de mai multe drepturi decât civilii?*”

Din păcate militarul în țara noastră este perceput ca consumator și încă unul costisitor. Rolul lui de bază, de contribuitor al păcii, se evidențiază doar în condiții de război. În situații extreme implicarea lui se consideră o normalitate, o obligație chiar, dar ușor se uită când lucrurile se ameliorează. Interdicțiile militarului, cum ar fi protestarea, declararea sau participarea la greve, vin ca o mânăscă celor care iau sau acceptă cu ușurință anularea unei facilități pentru militari.

Militarii nu se revoltă decât în sinea lor. Nimeni nu știe ce îi frământă; cum se simt, inclusiv în public; ce răspunsuri oferă copiilor când aceștia îi întreabă când vom avea propria casă; cât de des se gândesc la alternative profesionale și ce, totuși, îi face să reziste oricăror provocări și să continue să-și îndeplinească îndatoririle în orice circumstanțe.

*Liuba VICOL*



# LUMEA DEASUPRA LUMII

Munte... și de îndată ce am scris/văzut/auzit acest cuvânt simțim că ceva se petrece în stomacul, mintea, inima noastră. Această ridicătură mai mare a scoarței pământului decât dealul, de obicei stâncoasă, ne face mai fericiți, mai liniștiți, mai plini de viață, mai meditativi, dacă vreți, deja depinde obiectivul propus înainte de întâlnirea cu această poezie a naturii, vorba aventurierului de munți Guido Rey.

Deși acest atribut valoros pentru viața noastră lipsește din spațiul balcanic dintre Prut și Nistru, aici găsim desuți iubitori și cunoscători ai munților. Printre ei se numără Andrei Cîrlig, un ofițer al armatei moldovenești, care face drumeții montane de 6 ani.

- *Turismul montan este pentru mine deja un stil de viață. La prima ocazie o iau la picior spre dealuri și/sau munți. Pentru concediu nici nu se discută despre altceva decât despre munți. De regulă împart concediul în 2 părți: o tura de iarnă și una de vară.*

- **Aveți munți de vară și munți de iarnă sau vizitați aceeași munți în ambele anotimpuri?**

- *Peisajele sunt diferite, de aceea pot merge în același loc în perioade diferite ale anului.*

- **Cum, de fapt, ați descoperit această pasiune?**

- *Totul a început în vara lui 2014 când eram student la Academia Militară a Forțelor Armate. Fiind un vântură-lume din copilărie, nu las să treacă pe lângă mine posibilitățile de explorare. În acel an, având la dispoziție 2 luni, mi-am propus*

să fac o călătorie în munți, în dorința de noi senzații. Am îndrăgit munții imediat și îi credeam frumoși numai vara. Am trăit cu această convingere până la momentul în care am mers într-o iarnă în Ucraina pentru o tură de alpinism și mi-am schimbat părerea, am înțeles ca fiecare anotimp oferă un farmec specific oricărui munte, indiferent de zona în care se găsește.

#### - Deci munții sunt pentru alpinism?

- Nu tocmai, de obicei caut să combin odihna cu exersarea abilităților de alpinist. Noi în Moldova nu avem munți, respectiv nici organizație specializată. Există doar un colectiv de alpiniști, care au aderat la Federația de alpinism din Ucraina și împreună stabilim când să organizăm o ieșire pentru calificare. Aceasta se realizează de un grup de oameni, care trebuie să te vadă, să te aprecieze, să confirme activitățile ce le desfășori în munți și numai așa obții un grad de calificare.

#### - Ce grad de calificare aveți și cât de des trebuie actualizat?

- 3 din 3. După aceea urmează maestru în sport, dar aceste etape sunt mai complicate: munți mai masivi, traseele mai dificile, respectiv e nevoie de un buget mai mare, echipamentul e costisitor - știind că viața ta depinde în special de ceea ce porți cu tine pe munte, nu poți economisi în acest sens.

La drept vorbind nu fug după categorii, după grade, nu îmi propun să fac performanțe, scopul meu e să trăiesc clipele cu plăcere printre munți.

Gradul trebuie confirmat o dată la doi ani.

#### - De ce Ucraina și nu România?

- Acolo am trecut cursurile și însăși grupul de alpiniști din Moldova, pe care i-am cunoscut la început, aveau legături cu Ucraina. Recunosc, însă, că am călătorit mult mai mult în România. În Europa în general. Acolo mi-am făcut carnetul de alpinist și merg mai mult pentru calificări.

#### - Fiind membru al unui grup din Ucraina sunteți limitat în a face parte dintr-un alt grup din altă țară?

- Nu, nu există astfel de restricții. Dimpotrivă, ești încurajat să participi în mai multe locuri, să acumulezi experiență mai mare și să te dezvolți în domeniu.

#### - Care munți ați reușit să-i testați?

- Cred că toate crestele montane din România le-am testat. Favorite sunt creasta munților Făgăraș pe o lungime de 80 km de la est la vest, creasta munților Piatra Craiului, cu peisaje captivante, deși destul de periculoasă, dacă nu ai experiență și cei mai spectaculoși munți din cei pe care i-am văzut sunt Dolomiții, din Alpii Calcaroși. Cortina d'Ampezzo, baștina multor alpiniști de talie mondială, e un loc excepțional. Inițial l-am văzut în poze, dar credeți-mă fotografiile nu redau splendoarea acestor munți, nu transmite la justa valoare ceea ce vede ochiul omului la fața locului.

Per total, am cunoscut munții din patru țări: România, Ucraina, Austria și Italia.

#### - De ce faceți drumeții montane - pentru a cuceri munții în înălțime sau pentru a trăi plăcerea obstacolelor specifice lor?..

- Cel mai simplu răspuns ar fi - pentru că sunt, căci mare dreptate a avut cunoscutul alpinist George Mallory, când întrebat fiind: De ce vrei să urci acest MUNTE (Everestul)? a răspuns: Pentru că există!

De fapt, muntele nu se cucerește, el ori îți permite să-i atingi vârful, ori nu. În mare parte ascensiunea depinde de vremea de pe munte, de însăși muntele și de atitudinea ta față de el. Să luăm de exemplu, versantul Piatra Craiului... dacă nu iai în serios specificul lui, atunci nu visa la un rezultat bun.

În general, dacă ajung în munți, înseamnă că mi-am atins scopul în proporție de 75% pentru acel concediu, iar dacă ating un vârf de munte atunci sunt mulțumit complet.

#### - Călătoriți, de regulă, individual sau în grup?

- Eu călătoresc doar cu prietena, nu îmi plac călătoriile de grup - cu cât e mai mare colectivul, cu atât e mai multa responsabilitate și neșansa de a se realiza tura. Eu singur planific trasee, aleg punctele de vizitare, de campare, meniul, echipament - tot.

Îmi amintesc că pentru prima mea drumeție am muncit sâmbetele și duminicile în ture de noapte ca să-mi fac de cheltuială. Și chiar a doua zi de concediu, eram deja la gara de sud, urcam în autocar și... spre Sibiu. Deci, dacă omul vrea, nu există obstacole serioase în realizarea dorinței.

#### - Cazarea la hotel, cabane sau camping?..

- Niciodată nu m-am cazat la hotel și nu o voi face. Cel mai mare lux pe munte e refugiul, cabana e mai mult o chestie comercială, dar 98% folosim cortul. Chiar recent am avut o călătorie cu cortul prin Codrii Orheiului.



- Prin ce se deosebește muntele de deal la nivel emoțional?

- Nu e o diferență mare, contează ca ești în sânul naturii. Eu am plăcere la egal și la noi în țară și înafara. Diferite sunt emoțiile când vizitez pentru prima data muntele, sunt mai intense trăirile. Câteodată, emoțiile din codri sunt mai profunde decât în locurile muntoase deja cunoscute pentru turiști.

Eu am prieteni, care considera ieșirea în natură un lux, când de fapt, ar trebuie fie ceva normal și cât mai des posibil. E cel mai simplu să - ți organizezi ieșirea în natură, de aceea nu înțeleg ezitățile, întrebări de genul: dar ce voi face, cum mă voi descurca etc.

- Mediul sălbatic implică și niște pericole fie din partea oamenilor, fie din partea faunei...

- Cel mai mare pericol este omul. Poate de aceea am și ales să explorăm mai în inima codrilor, departe de ochii lumii, într-un loc mai puțin accesibil. Sunt oameni deschiși care apreciază ceea ce faci, dar sunt și rău intenționați și cum nu știi ce e în mintea fiecăruia, mai bine evitam contactul vizual cu ei.

Daca e să fiu sincer, atitudinea turiștilor din Romania, de exemplu, e cu totul alta - călătorii se salută, se ajută, sunt mai receptivi, te ghidează, chiar ne mulțumesc că le vizităm locurile, fiind conștienți că asta înseamnă și bani în buget. La noi, încă e devreme să te lauzi cu astfel de abordare, dar cred cu timpul percepția conașionalilor se va schimba spre bine.

- Pentru că preferați locurile virgine, vi s-a întâmplat să dați „buna ziua” cu animale sălbatice?

- Da, de multe ori. Bunăoară, prin codri am văzut o mulțime de căprioare sau porci sălbatici, care veneau pe la capul nostru în timp ce dormeam și fără să ne atingă și-au căutat de drum. Odată, am întâlnit un urs brun chiar la 100 m distanță, fără a avea între noi vreo plasă metalică sau altă barieră. Sigur, am avut emoții, frică, dar am fost uimit că după ce ne-a privit, ne-a studiat, a înțeles că nu prezentam pericol pentru el și a plecat înapoi în vale. Noi ne aflam pe creastă și, de regulă, vara el nu prea urcă pe piatră pentru că este suficientă mâncare în pădure și de aceea eram neliniștit, credeam că este flămând și ne poate ataca, dar am avut noroc.

- Se spune că te poți prefăca mort când vezi ursul...

- Nu, ursul mănâncă și carne moartă, iar dacă urci în copac se poate plimba în jurul lui timp de 2 săptămâni, așteptând să cobori. Ursoaica, având instinctul de apărare a urșuleților, poate ataca; ursul rănit sau cel, care nu a căzut în hibernare poate prezenta pericol sau o întâlnire bruscă la distanță mică... dar să știți ca peste 90% ursul nu atacă omul.

Oricum e bine să respectăm niște reguli, de exemplu, mâncarea nu o ții în cort - ea atrage și nu numai ursul; resturile de mâncare le lași mai departe de locurile de dormit, pentru că el nu vine pentru tine, ci pentru mirosul de hrană și atunci te poți alege cu o lăbușă de urs.

- Sunt voci, care afirmă că munții deși frumoși, sunt oarecum la fel. Dvs îi comparați?

- Depinde mult de scopul ce ți-l propui: dacă vrei să atingi anumite vârfuri, să-ți antrenezi anumite aptitudini sau tehnici de alpinism atunci da - munții se percep diferit și poți face o analiză comparativă. De exemplu, munții Alpi sunt mai interesanți, îți aduc emoții mai aprinse decât munții Carpați din România.

Totuși, să știți că turiștii din Elveția sau din nordul Europei vin în România pentru ca aici pot admira o panoramă spectaculoasă cu mai puține eforturi. Cel mai înalt vârf din România e puțin peste 2500 m altitudine, în timp ce în Elveția e peste 4000 m, ceea ce necesită echipament special, e greu și trebuie să-l duci în spate urcând.

- Din ce poziție vă place să priviți munții: de jos în sus sau invers?

- De la malul munților pentru că știu că urmează numai imagini frumoase. Ne deplasăm de la răsărit la apus, câte cca 10-15 km pe zi, în funcție de relief. Când e vorba de plimbare parcurgem distanțe mai mici în favoarea fotografiilor, făcute în diferite poziții și înălțimi.

- Și ce simțiți când ajungeți sus?

- Eu am un principiu confirmat în timp: cu cât mai sus urc, cu atât mai adânc cobor în propria persoană. Acolo sus, preț de 10-15 zile, mă simt mai liber, mult mai confortabil decât jos. Fiind înconjurat de liniștea feerică din vârf, ador să citesc. Cititul e a doua mea pasiune după plimbările prin munți.

- Lecturați ceva anume sau pur și simplu savurați procesul?

- De obicei cărți documentare sau jurnale de călătorie, cum ar fi a lui Cătălin Vrabie, preferata mea fiind Pierdut în Nepal și Ladakh.

- ...sau Tiberiu Ușeriu...

- Da cu siguranță, l-am citit și pe el, dar dânsul e mai puțin din categoria aventurieri. El a ales munții pentru sport, pentru a demonstra sie și celorlalți de ce este în stare corpul uman în condiții extreme muntoase și să dovedească că, de fapt, nu avem limite decât în capul nostru.

Apropo de bariere, mă simt fericit că am reușit să-i ajut la acest compartiment pe părinții mei. Toată viața au fost obișnuiți să stea aproape de casă, iar noi cu prietena le-am organizat o un tur prin Europa prin munți, prin orașe ca Milano, Italia și au rămas uimiți. A fost în 2018 în concediul meu de tânăr locotenent.

Tot ce ați citit până acum e un anume procent din ceea ce reprezintă Andrei Cîrlig. Dincolo de drumețiile montane și lectură, el mai stăpânește pământul prin atletism și mers pe bicicletă, el cucerește cerul prin parașutism și domină apă kayaking și diving, el le colecționează cu afecțiune în albume foto. E chiar real? Da, pentru că toate le realizează după un program bine stabilit și doar pentru plăcere.

Evident, tentația e mare de a cunoaște detaliile altor patimi ale ofițerului și îmi rezervez dreptul de a reveni într-un alt articol sau poate între timp jurnalul intim al aventurierului militar devine o carte publică?

Până atunci să mergem la Chemarea Muntelui!

Liuba VICOL



# MOTO-IMPRESII LA INTENSITATE NELIMITATĂ

***Același prenume, aceeași unitate, același grad militar, aceeași pasiune... E vorba de locotenentii Grigore Cotorobai (GC) și Grigore Litocenco (GL) din Brigada Rachete Antiaeriene pasionați de motociclete.***

Ambii au îndrăgit acest mijloc de deplasare din copilărie: „Atât mama, cât și tata conduceau motocicleta, fiind foarte utilă pentru gospodărie”, mărturisește GC. „Când eram mic, îl însoțeam des pe unchiul meu în turul satului cu motocicleta lui și mă făcea cel mai fericit copil din lume”, recunoaște GL.

Până aici cu asemănările. În continuare dezvăluim istoriile separate ale celor doi ofițeri.

Grigore Cotorobai a început a conduce motocicleta la 14 ani și a posedat până în prezent trei: „Prima a fost una mică, Minsk, pe care am adunat-o din bucăți - de la unul o piesă, de altul-alta și am obținut un rezultat bun. Testarea am făcut-o pe drumurile din Durlești, localitatea mea de baștină. Treptat am trecut la una mare, cum e Yawa 350. Sunt fidel modelelor sovietice, le cunosc până la cele mai mici detalii, nu consumă mult, e mai pentru buzunarele noastre și nu mă tentează celelalte.”

Cu cele trei vehicule pe două roți: una creată, alta cumpărată și ultima primită cadou, tânărul a cutreierat întregul sat, Chișinăul și multe alte zone nu prea depărtate. Caută trasee cu obstacole, pentru că îi oferă senzații tari: „Îmi place viteza și să fac acrobații cu motocicleta, ador starea când vântul îți bate în față, e o adrenalină incomparabilă.”

Dincolo de aceste condiții extreme, militarul nu a avut nici un accident. Apreciabil, zic eu, ținând cont că motociclismul este considerat unul dintre cele mai periculoase hobby-uri din cauza accidentelor ce au loc zilnic. Chiar și așa, numărul împătimitilor față de acest tip de transport a crescut exploziv, începând cu jumătatea secolului al XIX-lea, datorita dezvoltărilor tehnologice și când acesta a devenit un sport.

Protagonistul nostru, însă, nu se vede în sport. El nu participă la competiții, ci doar la anumite evenimente publice, întâlniri de grup - dânsul păstrează această plăcere în intimitate. Întrebat dacă a plimbat vreo fată cu motocicleta, mi-a răspuns încrezător: „Ehe, încă câte

fete.., dar nu pe toate la rând, le alegeam atent, printre condiții era să le placă”.

În prezent Grigore trăiește cu amintiri și speranță pentru noul sezon al motociclismului: „Trebuie să găsesc încă câteva piese cam deficitare și prietenul meu moto va fi gata de aventuri. Din păcate, am puțin timp liber.”

Locotenent Grigore Cotorobai e locțiitor comandant, companie logistică în RRAA, în sarcina căruia intră și reparația tehnicii, cunoștințe căpătate înainte de armată la UTM ca inginer-tehnic. Unul din proiectele de rezonanță, la care a contribuit și el a fost restaurarea tehnicii blindate, ce a participat la antrenamentul pe apă vara trecută. Cât despre alegerea carierei militare, bărbatul a declarat că: „Am locuit printre militari, tata a fost pompier... Pentru mine un ofițer în uniformă însemna ceva atotputernic, aproape dumnezeiesc, deci un alt stil de viață nu-mi pot imagina.”

Cel de-al doilea Grigore - Litocenco, nu este din dinastie de militari și nici de motocicliști - locuia la stradă și din motive de securitate părinții nu au acceptat să-i procure motoreta atât de răvnită. De aceea, copilul miza mult pe generozitatea prietenilor: „Băieții mai mari aveau motorete Carpat, Delta și îmi dădeau să colind un pic străzile cu ele. Doamne, ce fericire pe capul meu, mergeam cu 30-40 km/oră, dar parcă zburam nu alta. Starea aia de liberate e greu de exprimat prin cuvinte. Dorința de a avea un astfel de scooter creștea odată cu mine. Înainte de serviciu militar în termen eram pe punctul de a-mi procura unul, dar a venit citația pentru armată, așa ca mi-am amânat realizarea visului.”

După armată a fost dublu motivat: pe de o parte să îndeplinească o tendință similară a tatălui său, care a plecat la ceruri cu tot cu acest vis, pe de altă parte - propria ambiție de a avea o motocicletă a sa.

În sfârșit, a venit anul extazului. În primăvara anului 2017, făcând abstracție de supărările soției, și-a procurat în credit prima motocicletă de cubatură mică - Zontes 170: „Mă duceam cu ea la țară, la Nistru cu prietenii, am călătorit pe meleagu-







rile Moldovei, conducând ore întregi fără să simt oboseală. Avantajul unei motociclete e că poți ajunge peste tot, iar unele destinații din Moldova sunt accesibile doar pentru transportul pe două roți. Din păcate, am avut un accident și am vândut-o. Soția fericită a crezut că mi-a trecut dorul de motocicletă. Sârmana nu știa că eu am pregătit banii pentru următoarea și că de 2 săptămâni așteptam noua achiziție.”

Această nouă motocicletă îl provoacă la noi obiective - călătoriile la distanțe lungi, inclusiv în afara țării și competițiile specializate. Mai mult, îi face cu ochiul enduro turismul: „Planific anul viitor să concurez cu alți colegi, dar nu la viteză, ci la manevrarea motocicletei. E o experiență diferită. De asemenea, îmi doresc o motocicletă de sport: mai mare, mai confortabilă, mai impunătoare ca aspect, mult mai potrivită pentru călătorii depărtate.”

Deocamdată, cu autovehiculul de oraș, tânărul savurează ofertele domeniului, cum ar fi campaniile sociale, evenimentele publice, raliurile periodice: „Mi-a plăcut mult închiderea sezonului 2019, când am mers într-o coloană de vreo 2 km pe străzile capitalei. E senzațională deplasarea în grup, e o sincronizare de emoții, o atmosferă ieșită din tipare. La fel, ne-am bucurat să plimbăm copiii de la orfelină și doritorii la punctul final al turului nostru. Aceste întruniri oferă ocazia de a cunoaște oameni noi, de a stabili prietenii, de a face schimb de experiențe.”

Pentru cei interesați motociclistul are și niște sfaturi: la început - o motocicletă clasică, ușoară, ce se manevrează mai simplu, mai ales prin oraș, deci siguranța la

trafic e mai mare și un pic de frână pe impulsuri: „Așa să conducă un sezon-două și apoi va înțelege de ce model are nevoie mai departe.”

Patima omului e profundă, dar fără fanaticism, vorba filosofului Epictet - Controlează-ti pasiunile căci altfel se vor răzbuna pe tine. Există niște limite, pe care dânsul nu le va depăși spre admirația noastră: nu acceptă sunetele puternice, mai ales noaptea: „Un comportament obraznic al unor tineri, care vor să atragă atenția asupra lor, devine enervant de deranjant chiar și pentru mine, care ador motocicletele. Consider că sunetul nu trebuie să fie asurzitor, dar nici jos pentru că poți trece neobservat și e risc de accidente. Un sunet mediu e destul pentru a fi auzit și nu e agasant pentru cei din jur.”

Un alt principiu respectat de protagonistul nostru e conducerea inteligentă: „Nu e nevoie de o pistă specială pentru motociclete, dar îmi doresc să se conducă cu mai multă atenție. Motocicleta e mai ușoară și are nevoie de o cale mai lungă pentru frânare, de aceea automobilistii trebuie să se abțină de acțiuni bruște. Din păcate și motocicliștii greșesc. Sunt care conduc fără permis și ne fac o imagine proastă tuturor. Dacă ar fi mai multă stimă și ar folosi mai mulți vehiculele pe două roți în zonele urbane, așa cum am văzut în Atena, București, s-ar reduce traficul și ar fi mai puțin stresant.”

Locotenentul Grigore Litocenco este mai puțin cunoscut militarilor ca motociclist, chiar dacă are pasiunea în suflet de ceva timp. Fiind la muncă el se dedică funcției - comandant de pluton Radiolocații mobil, batalionul 2, RRAA, unde cercetează spațiul aerian, restabilește stațiile mai vechi, conduce cu efectivul în termen.

Se zice că motocicleta nu acceptă pe toți, ea îi alege după criteriile doar ei știute. Dacă ar fi să interpretăm teoria sociologului David Matza, afinitatea pentru motociclete este urmare a unor circumstanțe. Totuși, nu ne vom aprofunda în știință și poate nici nu e cazul să-i înțelegem, ci doar să-i acceptăm pe cei, care aleg să trăiască senzația de libertate, să se detensioneze și să se relaxeze apelând la acest mijloc de transport, ce face mai simplu contactul cu natura, e mai prietenos cu mediul înconjurător, fiindcă spre deosebire de mașină, consumă mai puțin și îți oferă cele mai uimitoare experiențe.

**Liuba VICOL**

## UMBRELA INTERZISĂ

Pe 10 februarie celebrăm Ziua Internațională a Umbrelei. Acest obiect nelipsit în ziua de astăzi, mai ales în zilele ploioase, are o istorie veche de peste 4000 de ani. Primele umbrele, create în China, erau din hârtie și aveau, de fapt, menirea să protejeze omul de razele solare. Un exemplu curios este o umbrelă bine fixată pe partea laterală a unui car de luptă din armata de Teracotă, pe care o stăpâna Qin Shi Huang, primul împărat al Chinei.

Umbrele de soare au gândit și folosit Orientul mijlociu, Egiptul și Roma antice. În Europa acest accesoriu a devenit important în Evul mediu și tot

atunci a apărut și cealaltă destinație - de a fi apărat de ploaie. De-a lungul timpului, umbrela a ajuns nu numai protectoare, dar și instrument de atac. Un caz răsunător s-a produs în 1978, când scriitorul bulgar Georgi Markov a fost ucis cu o doză de ricină injectată printr-o umbrelă modificată.

<https://bit.ly/3j3PWUM>

După ce secole și chiar milenii umbrela și-a demonstrat valoarea, iată că unele armate o interzic în contemporanitate. Marea Britanie, de exemplu, are tradiția neoficial reglementată, dar respectată cu o oarecare mândrie. Forțele armate terestre și Corpul de marina din

SUA au avut până nu demult (2013) și regulamente clar definite, potrivit cărora li se interzicea ofițerilor de gen masculin să folosească umbrele. Femeile militare aveau dreptul să poarte umbrele numai în condiții nefavorabile, să le țină doar în mâna stângă și să fie complet negre. Regula impusă ține de obstacolele ce le creează umbrela în timpul salutului militar.

<https://bit.ly/2Ysk170>

Armata Națională a RM nu a avut vreodată această restricție, deși pentru comoditate și precizie, în special, în condiții de câmp, umbrela este înlocuită de huse și mantale impermeabile.

## MILITARE ÎN ȘTIINȚĂ

Ziua de 11 februarie, începând cu 2016, este cunoscută ca Ziua Internațională a Fetei și Femeilor în Știință. Scopul evenimentului este de a elimina discriminarea pe acest segment și a le încuraja să crească profesional. Cu această ocazie, ne-am propus să cunoaștem militarele din Armata Națională, care s-au dedicat activității științifice. Bunăoară, maior Uliana Stati, profesor la Academia Militară a Forțelor Armate, este doctor în științe biologice: „Am muncit 7 ani la teză, o experiență interesantă, ce mi-a adus și satisfacție. E adevărat că în țara noastră e anevoios să faci știință, dar cu gândire pozitivă și oameni buni în preajmă, așa cum au fost profesorii de la Colegiul de medicină, am reușit să finalizez acest proiect științific.” Titlul de doctor în științe doamna ofițer l-a obținut înainte de armată, fiind pedagog în mai multe instituții de învățământ mediu și superior, iar în armată activează peste 14 ani: „Având gradul științific pot preda la Academia Militară și îmi place mult ceea ce fac, studenții îmi sunt ca proprii copii și mă despart de ei cu greu. Un alt avantaj al gradului științific este adaosul la salariu, dar numai dacă ai și o funcție corespunzătoare.”

Potrivit J1, Direcție personal și mobilizare al MSM, în Armata Națională sunt 4 femei militare cu grad științific, toate în științe socio-umanistice. Din păcate, o bază de date cu privire la angajații civili, doctorii în științe, nu există.

În lume mai puțin de 30% din cercetători sunt femei, dintre care 5% aleg științele naturii și ingineria și 8% construcțiile și industria, ne informează UNESCO.

## OSPĂTARUL CU EPOLEȚI

Doă zile de nivel internațional și mondial doar pentru ei - barmanii, ospătarii, chelnerii - 6 și 24 februarie. Această sărbătoare profesională, legată și de Ziua Sf. Amand, patron al vinificatorilor, berarilor și comercianților, este familiară și pentru Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare” din Chișinău. Vorba e că soldat cl.1, Dan Ceban, locțiitor comandant de pluton al unității, are în CV-ul său și activitatea de ospătar, pe care a practicat-o în anii adolescenței: „Este o meserie, ce îți aduce bani repede, iar eu îmi doream mult un aparat de fotografiat profesionist.” Tânărul ospătar, frumos la chip și la vorbă, a însușit repede subtilitățile profesiei și deservea numai mesele de bază, cum ar fi ale mirilor: „Un chelner trebuie să cunoască despre bucate și băuturi; să vorbească politicos cu toți clienții, indiferent cum sunt îmbrăcați; să arate îngrijit și atunci acesta va fi apreciat și căutat. Mai mult, eram periodic testați la aranjarea aperitivelor și în funcție de reușită aveam o șansă mai mare la evenimente importante.” În aceste condiții adolescentul și-a văzut realizat visul după 2-3 ani de muncă.

Odată împlinită dorința a schimbat statutul de chelner pe cel de militar, inițial în termen, iar de 2 ani - prin contract. Deși acum are alte scopuri-să facă studii, să ajungă ofițer, poate un fotograf profesionist - la ocazii își alintă rudele și prietenii, deservindu-i regește.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

# ÎȚI DOREȘTI O CARIERĂ MILITARĂ DE SUCCES?

Înscrie-te acum la Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, unica instituție de învățământ militar superior din țară, la una dintre specialitățile:

- conducerea subunităților de infanterie,
- conducerea subunităților de artilerie,
- conducerea subunităților de comunicații și informatică.

## AVANTAJE:

- studiile, cazarea, echipamentul și hrana sunt oferite gratuit;
- acordarea gradului militar primar „LOCOTENENT”;
- permis de conducere categoria “B”, “C”;
- loc de muncă garantat.
- salariu decent.

## ADRESA:

MD-2023, mun. Chișinău, str. Haltei, 23

Telefoane de contact:

022-822-700; 022-822-701; 060300351

[www.academy.army.md](http://www.academy.army.md)



9 771857 370301

21002 >